

Woord van de bisschop

Van de heilige Geest uit de maagd Maria

Het derde artikel uit de geloofsbelijdenis luidt als volgt: "... die ontvangen is van de heilige Geest, geboren uit de maagd Maria." Jezus heeft zijn menszijn uit Maria ontvangen. Zij staat in de traditie van David, Abraham en van Adam. Jezus is een mensenkind. Tegelijk is Jezus uit God. De heilige Geest heeft Maria overschaduwd en het mogelijk gemaakt dat de Zoon van God, die bleef wat Hij was, als mens is geboren. God heeft gewild dat er met de geboorte van Jezus een radicaal nieuw begin werd gemaakt. Jezus werd geboren uit een menselijke moeder, maar God als Vader blijven houden. Een nieuw begin. Daarom is Jezus geboren uit een maagd. Het maagd zijn van Maria is geen mythologische bijkomstigheid, maar drukt het geloof uit dat God haar in zijn dienst heeft genomen en dat zij geheel aan Hem is toegewijd. Het moeder worden gebeurt niet buiten haar om. God heeft haar medewerking gevraagd en gekregen. Maria zei immers tot de engel Gabriël: "mij geschiedde naar Uw woord". Maria heeft ja gezegd op Gods roepstem.

Maria is aan God toegewijd. Zij is heilig. Maar zij is dit als mens. Zij staat aan onze kant. Zij heeft aan God een menselijk ja-woord gegeven. Doordat Maria zo direct met God verbonden was, noemen wij haar ook wel de eerste gelovige. Door haar Zoon is de weg voor heel de mensheid vrij om naar God te komen. In de verrijzenis heeft Hij de deur naar de hemel ontsloten. Met Pinksteren daalde op de apostelen en de vijftig anderen de heilige Geest neer. Het begin van de Kerk. Maria is ook Moeder van de Kerk. Uit de schoot van de Kerk, uit het doopvont, worden de kin-

deren van de kerk geboren. Zij zijn kinderen van God in wie de heilige Geest woont. Met Pasen zullen wij gedenken dat wij gedoopt zijn als kinderen van God en als tempel van de heilige Geest.

U allen een zalig Pasen.

+ A.L.M. Hurkmans
bisschop van 's-Hertogenbosch

Verdiepen en ontmoeten tijdens YouCatBijeenkomst

Zondag 3 maart was er een YouCatBijeenkomst voor jongeren in Oisterwijk. Tijdens de YouCatBijeenkomsten, die maandelijks gehouden worden, krijgen jongeren de mogelijkheid hun geloof te verdiepen en andere gelovige jongeren te ontmoeten.

Op zondag 3 maart stond de vraag 'Wat is geloven?' uit de YouCat centraal. Vicaris Van den Hout gaf een inleiding die de jongeren aan het denken zette. Tijdens de deelgroepgesprekken die daarop volgden, kregen de jongeren de mogelijkheid hun gedachten over het onderwerp met elkaar te delen en het onderwerp zo meer eigen te maken.

Tot slot was er na een eucharistieviering in de Petruskerk een gezamenlijke maaltijd, waarbij er ruim de mogelijkheid was om elkaar te ontmoeten.

De YouCatBijeenkomsten worden georganiseerd in aanloop naar de Wereldjongerendagen in Rio de Janeiro, die deze zomer plaatsvinden. Iedere maand is er een YouCatBijeenkomst en helpt een jongerengroep en parochie mee met het organiseren van de bijeenkomst.

De volgende YouCatBijeenkomst is op zondag 28 april in Rosmalen. Die middag staat 'Heb je naaste lief' centraal en zal Mgr. Mutsaerts hier een inleiding over verzorgen.

Alle jongeren (16 -30 jaar) uit het bisdom zijn van harte uitgenodigd om aan te sluiten bij de YouCatBijeenkomst.

Voor aanmelding en vragen kunt u contact opnemen via:
wjd2013@bisdomdenbosch.nl.

Agenda april

Mgr Hurkmans

- 2-4 Jaarlijkse ontmoeting met de Evangelische Kirche van Kurhessen Waldeck
- 5 19.00 uur H. Vormsel Oss (parochie H. Hart van Jezus)
- 6 17.30 uur H. Vormsel Boekel
- 7 10.00 uur H. Vormsel Nuland
14.00 uur abtsinzegening D. Hendrickx o.praem, abdij van Berne Heeswijk-Dinther
- 9 Bisschoppenconferentie Utrecht
- 10 14.00 uur inzegening Officialaat
15.00 uur priesteraad Ridders van het Heilig Graf van Jerusalem
- 13-20 Bedevaart naar Rome met het diocesaan seminarie
- 20 19.00 uur H. Vormsel in Veldhoven (Jozefkerk)
- 21 11.15 uur bijeenkomst Stichting Steunberen van de Sint Jan 's-Hertogenbosch
16.00 uur concert in de Sint Jan, 's-Hertogenbosch door organisatie barak 1b kamp Vught
- 23 Dag voor pastoraal werkers, bisdom
- 25 9.00 uur H. Mis in de kathedraal
10.00 uur stafvergadering
- 26 15.00 uur bezoek aan de zusters Franciscanessen, Oirschot
19.00 uur aanstellingen diakens op het Sint-Janscentrum
- 27 19.00 uur H. Vormsel, Kerkdriel
- 28 11.00 uur inzegening gildehuis, Bladel

Mgr. Mutsaerts

- 2 Vergadering Officium Catecheticum, Utrecht
- 4 Stafvergadering en vergadering Kapittel
- 5 Vergadering SKAN-fonds, Hilversum
H. Vormsel, Berkel
- 6 Power of Fire, 's-Hertogenbosch
H. Vormsel, Borkel en Schaft
- 7 H. Vormsel, De Mortel
- 9 Bisschoppenconferentie en studiemiddag
- 11 Stafvergadering

- 12 H. Vormsel, Enschoot
- 13 16.30 uur: H. Vormsel, Luijksgestel
19.00 uur: H. Vormsel, Bergeijk ('t Hof)
- 14 H. Vormsel, Gemert
- 18 Stafvergadering
- 19 H. Vormsel, Bergeijk ('t Loo)
- 20 17.00 en 19.00 uur
H. Vormsel, Dommelen
- 21 9.30 uur: H. Mis, Valkenswaard (Antonius)
11.00 uur: H. Mis, Valkenswaard (Nicolaas)
- 25 Vergadering Stichting Sonnius
Bezoek bisdom Breda
- 26 H. Vormsel, Udenhout
- 28 H. Mis Tilburg (Heuvel)
YouCatBijeenkomst, Rosmalen

In Memoriam

Op 15 februari 2013 is te Eindhoven overleden de zeereerwaarde heer drs. **Johannes Jacobus Somers**, emeritus-pastoor van de parochie H. Martinus te Heeze en oud-deken van het dekenaat Heeze.

Emeritus-pastoor Somers werd geboren te Steensel op 12 juni 1922 en tot priester gewijd op 15 juni 1946. Hij was achtereenvolgens assistent te Nijmegen (parochie O.L. Vrouw van Lourdes) van 1946-1950, kapelaan te Deurne (parochie H. Willibrordus) van 1950-1954, kapelaan te 's-Hertogenbosch (parochie H. Antonius van Padua) van 1954-1956, leraar aan het Grootseminarie te Haaren van 1956-1967, vanaf 1962 tevens praeses van het seminarie en vanaf 1959 tevens rector van de zusters Carmelitessen te Haaren, pastoor te Heeze (parochie H. Martinus) van 1967-1990 en deken van

het dekenaat Heeze van 1967-1980.

Hij moge rusten in de vrede van onze Heer.

Benoemingen en ontslagen

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. drs. **R.G.L.M. Mutsaerts** te 's-Hertogenbosch: per 1 februari 2013 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochies Levenskerk en H. Joannes van Oisterwijk te Oisterwijk.

De eerwaarde heer **R.A. Kosterman** te Eindhoven:

per 1 april 2013 benoeming tot diaken ten behoeve van het stadsdiaconaat Eindhoven en diaken van de parochie St. Petrus' Stoel te Eindhoven.

Gedachten uit inleiding

Dr. Stijn Van den Bossche

25 Januari 2013 heeft de heer dr. Stijn Van den Bossche voor de diocesane Lekenraad een inleiding gegeven. Hieronder een aantal gedachten uit deze inleiding.

Al is roeping in de Schrift het belangrijkste woord, in onze cultuur is het misschien wel het moeilijkste woord... Roeping in de betekenis van vocation, als datgene waartoe ik me opgevorderd voel, als een uitdaging die voor me ligt, vanuit mezelf beschouwd, herkennen vele tijdgenoten het nog wel. Maar roeping vooraf aan mezelf, als call, als Iemand die mij roept, ligt moeilijk vandaag, zelfs onder gelovigen. Kan het wel, dat God ons echt persoonlijk aan-

spreekt en uitnodigt, dat Hij het eerste woord spreekt en dat wij luisteren en antwoorden? Begint alles niet veeleer met ons eigen zoeken naar een zinzperspectief? De moderne cultuur is immers een cultuur waarin de mens als subject zijn eigen woord wil spreken, waarin alles begint bij het ik, bij mijn keuzes en mijn perceptie van de werkelijkheid, van mezelf en ja, ook van God. Het verschil tussen 'mijn roeping' (ook als ik God daar vervolgens bij betrek) en 'God die mij roept', ligt in wie uiteindelijk de touwtjes in handen houdt: ikzelf of God. Als ik mezelf een roeping aanwijs, ligt de grens daar waar ik vind dat het niet langer hoeft of kan. Als God mij roept, wordt mijn 'ik' radicaal uit het centrum geplaatst, als het ware grammaticaal verbogen. 'Ik' ben veeleer 'aan mij', 'door mij' en 'tot mij', en kan me dan niet langer voorafgaand aan mijn roeping plaatsen, als 'ik'.

Als 'roeping' het basiswoord is van de joods-christelijke traditie, dan past het christen zijn niet helemaal (wat niet hetzelfde is als helemaal niet) in onze cultuur. En dan moeten we ons realiseren dat de dialoog van het christendom met de moderniteit er deels ook in zal bestaan tegen de culturele stroom in een alternatief aan te reiken voor bepaalde aspecten van het moderne levensaanvoelen.

In een multireligieuze context wordt het christendom bijna spontaan als een van de mogelijke levensbeschouwingen of religieuze overtuigingen gezien. Op zich is daar niets aan: van buiten af bekeken is het christendom dat ook. Anders wordt het als ook de christenen zelf het christendom zo gaan bekijken en beleven. We zijn die benadering van buiten af gaan interioriseren. Dan verliest het geloof juist zijn uniciteit: het wordt een levensbeschouwing tussen de andere. Dat is natuurlijk niet erg: van buitenaf bekeken is het dat ook. Erg wordt het als het ook zichzelf alleen maar gaat zien en beleven als ... wereldbeschouwing! Concreter: de noties openbaring en uitverkiezing verliezen hun betekenis. De Kerk is niet meer de gemeenschap die een heel bijzondere roeping

heeft ontvangen van Godswege. En dus ook geen geloofswerkelijkheid. Ze is een religieuze instelling en de kwestie van de roepingen een functionele zaak van taakverdeling. Dat lijkt me de crisis van de Kerk en van de roepingen: dat het bijbels besef van 'uitverkiezing' (in de echt bijbelse betekenis) is verloren gegaan. Ik denk dat daar onze onmacht ligt vandaag. Niet om roepingen te zien als een kwestie van personeelsbeleid. Vanuit die kant worden wel oplossingen geformuleerd en is er trouwens groot onbegrip waarom de Kerk er niet op ingaat. Het gaat om een andere onmacht: dat God mij roept, persoonlijk, omdat Hij in mij geïnteresseerd is, met mij leven en lot wil delen, en dat Hij langs mij een teken zoekt om zijn aanwezigheid en zijn liefde aan de mensen bekend te maken. Zoals er een Godsverduistering en Godsvervaging is, zo is er ook een roepingenverduistering en -vervaging. De roepingen crisis is de crisis van de Kerk zelf: het zich niet meer oproepen en uitverkoren weten (Mgr. J. de Kesel, pro manuscripto, syllabus bij lezing voor Ontmoetingsdag Vlaamse Roepingenpastoraal, Antwerpen, 26.05.06).

(wordt vervolgd)

De Paasjubelzang

Met de wijding van het nieuwe vuur en de intocht van de Paaskaars in de donkere kerk vieren we in de nacht van Pasen Christus' verrijzenis. De brandende Paaskaars is hierbij het duidelijke symbool van de verrezen Christus. De Alfa en Omega, de eerste en de laatste letter van het Griekse alfabet, waarmee Christus zichzelf aanduidt in de het boek Openba-

ring, maar ook de vijf wierookkorrels die de vijf wonden symboliseren, zijn daar een duidelijk teken van. De Paaskaars wordt dan ook met eerbied omgeven. Zij heeft een ereplaats midden op het priesterkoor of bij de ambo. De kandelaar waarop zij staat is feestelijk versierd en haar lof wordt plechtig verkondigd in het "Exsultet" dat officieel "preconium paschale" (de paasverkondiging) heet. De diaken verkondigt plechtig de vreugde van Pasen in de lof op de Paaskaars. Dat de jubelzang het karakter van een evangelieverkondiging heeft, blijkt uit de riton erom heen. De diaken vraagt, zoals bij de lezing van het evangelie, de zegen aan de priester "om de vreugdeboodschap van Pasen in eerbied en naar waarheid te kunnen verkondigen." Tevens bewierookt de diaken, voor hij begint te zingen, de Paaskaars en het boek van waaruit hij zingt. Als er geen diaken is, zingt de priester de jubelzang. Kan deze niet zingen, dan kan een cantor deze taak op zich nemen. Deze vraagt echter geen zegen en gebruikt geen wierook.

Het eerste deel van het Exsultet is een oproep tot vreugde aan de engelen in de hemel en aan de Kerk op aarde omdat het licht de duisternis heeft overwonnen.

Dan vraagt de diaken de aanwezigen om voor hem te bidden dat hij waardig de lof van de Paaskaars mag zingen.

Na deze inleiding volgt de eigenlijke lofzang die de vorm en de toon van een plechtige prefatie heeft. Het begint met de gebruikelijke aanhef van de prefatie: “De Heer zij met u..... Verheft uw hart.... Brengen wij dank...”

Nu wordt de betekenis van de Paasnacht bezongen: Jezus heeft de schuldbrief van de zonde van Adam met zijn bloed ingelost. We herinneren ons dat eens in deze nacht de Israëlieten door de Rode Zee bevrijd zijn uit de slavernij van Egypte. Zij hebben indertijd het Paaslam geslacht en het bloed op de deuren heeft hen gered van de Engel van de dood die door Egypte ging. Nu echter is het echte Paaslam, Christus, geslacht en zijn bloed redt allen die geloven van de eeuwige dood. Ook

toen was het God zelf die in een zuil van licht aan de Joden de weg wees. Diezelfde lichtzuil schijnt in deze nacht in onze kerk en heeft alle duister van de zonde verdreven. Dan wordt de overgrote liefde van God bezongen: “om de slaaf vrij te kopen hebt Gij de Zoon prijsgegeven!” En dan volgt de beroemde zin “Moest de zonde van Adam niet worden begaan om door de dood van Christus te worden gedelgd? Gelukkige schuld waaraan wij de Verlosser danken!” Dan keert de diaken terug tot de Paaskaars die de heerlijkheid Gods verkondigt en tenslotte bidt hij: “moge haar licht samenvloeien met de hoge hemellichten en haar vlam de morgenster begroeten: de morgenster die nooit verbleken zal, die uit het dodenrijk herrezen over heel het menselijk geslacht stralend is opgegaan: Christus uw Zoon.”

In deze onvergelykelijke jubelzang bezingt de Kerk sinds de vijfde eeuw iedere Paasnacht het wonder van de verrijzenis.

Dienst liturgie

Een zondag in januari

In de maand januari viert men in weinig parochies een feest. Daarom was ik op 13 januari vrij. Toch wilde ik ergens in een parochie voorgaan in de mis. Zo maar, zonder aanleiding. Het gewone leven delen. Min of meer toevallig kwam ik in Vinkel terecht bij pastoor van Dijk. En wat was het geval. Daar vierde een mevrouw dat zij vijftig jaar in dienst stond van de Kerk. Zij was vele jaren huisgenote van pastoor Remmen en hielp hem op allerlei manieren in de parochie. Na zijn overlijden bleef zij de spil in de parochie. Zij

werd gevierd door de parochianen, zij waren goed op komen dagen, en met veel lof toegesproken door de pastoor. Dat ik daarnaast als bisschop ook nog eens voorving in de Eucharistieviering gaf aan haar feest extra kleur. In haar tachtigste levensjaar kreeg zij, omdat zij zo actief was in de opbouw van de gemeenschap, de erepenning van de gemeente Maasdonk.

In de middag bezocht ik Mgr. Lescrauwaet. Hij zou immers de dag daarna, op de feestdag van Peerke Donders, de negenentwintigste verjaardag van zijn bisschopswijding vieren. Tegelijk wilde ik hem nog een Zelig Nieuwjaar wensen. We spraken met elkaar over de gewone dingen van het leven. Later kwam Lescrauwaet te spreken over Augustinus. Ongeveer zestienhonderd jaar geleden probeerde hij zijn parochianen in een preek uit te leggen wat het wil zeggen christen te zijn. Ten eerste, zo zei Augustinus, weet ik als christen dat ik door God geschapen ben. Hij heeft mij gewild, Hij houdt van mij. Vervolgens, aldus de predikant, ben ik als christen verlost door Jezus. Mensen tobben allemaal met schuld en met moeilijkheden uit hun leven. Christenen weten dat Jezus hen vrij gemaakt heeft. Tenslotte, zo vervolgde de kerkleer, heeft een christen een roeping. In je gezin, op je werk, op de plaats waar je bent mag je Jezus tegenwoordig stellen. Mooi hoe Augustinus het verwoordt en dit deed mij opnieuw denken aan de jubilerende mevrouw uit Vinkel. Al met al een mooie zondag en de moeite waard om met u te delen.

+ drs. A.L.M. Hurkmans

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van **het bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds ING 132.84.65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgegeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: info@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar